

Postanowienie z dnia 12 maja 2005 r.

III SPP 78/05

W razie złożenia przez stronę wnoszącą apelację od wyroku sądu pierwszej instancji wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na podstawie dołączonej do apelacji dokumentacji lekarskiej, upływ czterech miesięcy od daty wpływu apelacji nie usprawiedliwia skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Przewodniczący SSN Krystyna Bednarczyk, Sędziowie SN: Zbigniew Hajn, Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 maja 2005 r. sprawy ze skargi Haliny Ł. z udziałem Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w Krakowie [...]

o d d a l i ł skargę.

U z a s a d n i e n i e

Halina Ł. wniosła skargę na przewlekłość w postępowaniu sądowym przed Sadem Okręgowym w Krakowie oraz przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Jako okoliczności uzasadniające żądanie skarżąca podała, iż od ponad pięciu miesięcy jej apelacji nie została rozpatrzona, a w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji postępowanie dowodowe prowadzone przez Sąd było długotrwałe w sytuacji, gdy sprawa nie należała do skomplikowanych i żmudnych.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie zawiadomiony o toczącym się postępowaniu stosownie do art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 30 marca 2005 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843), w piśmie z dnia 2 maja 2005 r. przyznał, że istotnie od dnia 27 listopada 2004 r. (data wpływu apelacji) nie został wyznaczony termin rozprawy, co wynikało z bardzo dużego i stale rosnącego, niemożliwego

do opanowania wpływu spraw, a czas wyczekiwania na wyznaczenie rozprawy wynosi około 12 miesięcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga ubezpieczonego dotyczy przewlekłości w postępowaniu Sądu Apelacyjnego. Z treści art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wynika, iż skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się do sądu w toku postępowania w sprawie. Sądem właściwym do rozpoznania skargi jest sąd przełożony nad sądem, przed którym toczy się postępowanie (art. 4 ust. 1 ustawy), przy czym Sąd Najwyższy jest właściwy do rozpoznania skargi dotyczącej przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym (art. 4 ust. 2 ustawy). Oznacza to, iż rozpoznanie skargi dotyczącej przewlekłości postępowania przed sądem okręgowym należy do właściwości sądu apelacyjnego, nie zaś Sądu Najwyższego.

Przedmiotowa skarga w zakresie, w jakim zarzuca przewlekłość w postępowaniu Sądu Apelacyjnego w Krakowie jest niezasadna. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r., reguluje ona zasady i tryb wnoszenia oraz rozpoznawania skargi strony, której prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu. Stosownie do art. 2 ustawy, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (ust. 1), przy czym dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (ust. 2). Oznacza to, iż celem skargi na przewlekłość w toku postępowania jest przeciwdziałanie trwającej przewlekłości, zaś jej funkcją przede wszystkim wymuszenie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu procesowego. Służy temu zarówno samo stwierdzenie wystąpienia przewlekłości w postępowaniu (art. 12 ust. 2

ustawy), jak i możliwość zalecenia podjęcia przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie (art. 12 ust. 3 ustawy).

Analiza akt wskazuje, iż apelacja skarżącej od wyroku Sądu Okręgowego wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dniu 27 października 2004 r. Sąd Apelacyjny otrzymał akta sprawy w dniu 4 listopada 2004 r. Natomiast w dniu 9 listopada 2004 r. wpłynęło pismo wnioskodawczynie zawierające opinię lekarską oraz wniosek o przeprowadzenie dowodu z wyżej wymienionego dokumentu. W dniu 10 marca 2005 r. wnioskodawczynie sporządziła skargę o stwierdzenie, że nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, która wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dnia 11 marca 2005 r. Sąd Apelacyjny do dnia otrzymania przedmiotowej skargi nie wyznaczył terminu rozprawy.

Przepis art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki stanowi, że strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Tymczasem w sprawie, której dotyczy skarga czas między wniesieniem apelacji a dniem sporządzenia rozpoznawanej skargi wynosi 4 miesiące i 14 dni. W ocenie Sądu Najwyższego nie można w tej sytuacji uznać, że w dniu sporządzenia skargi wystąpiła przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym. W świetle przytoczonej wyżej treści art. 2 ust. 1 ustawy nie ma podstaw do przyjęcia, że pojęcie nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu, którego dotyczy skarga, obejmuje także zwłokę, która jeszcze nie wystąpiła, a jedynie może wystąpić w przyszłości. Taki wniosek znajduje również potwierdzenie w art. 12 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym, uwzględniając skargę sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego ona dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania. Także w kategoriach logicznych nie jest możliwe odnoszenie przewlekłości lub zwłoki do czasu przyszłego. Nie oznacza to, że realna perspektywa zaistnienia nieuzasadnionej zwłoki w przyszłości nie ma znaczenia dla treści orzeczenia w sprawie o przewlekłość postępowania. Może ona stanowić jeden z elementów, który powinien być uwzględniany przez sąd przy orzekaniu o zastosowaniu środków przewidzianych w art. 12 ust. 3 i 4 ustawy. Dotyczy to jednak, zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy, wyłącznie sytuacji, w której sąd ten

stwierdził już zaistniałą przewlekłość postępowania. Tylko bowiem w takiej sytuacji sąd może orzec o zastosowaniu tych środków.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy orzekł jak w sentencji.

=====